

Ранко Младеноски

ДЕГРАДИРАНИ КАРАКТЕРИ
(„Полнење“ на ликот во романот
„Дублер“ од Димитар Солев - втор дел)

Во овој дел продолжуваме со елаборацијата на постајката на „полнењето на ликови“ кај преостанатите ликови во „Дублер“

2.2. Вистинскиот дублер Мирослав Милевски

Во романот има многу „дублери“ (за што зборуваме во третиот дел) и затоа ликот на Мирослав Милевски го дефинираме/определуваме како „вистинскиот дублер“. Се снима филм според сценарио на писателот Серафим Деспотовски, а Мирослав Милевски е дублер на актерот Деспот Миrowsки кој го толкува главниот лик во филмот.

Фактот што овој лик се поставува во улога на дублер наведува на заклучокот дека Мирослав Милевски има проблеми со сопствениот идентитет. Дали тој е тој, дали тој сака да биде тој, дали сака да биде таков каков што е или, пак, сака да биде некој или нешто што ќе нема никаква врска со него таков каков што е сега. И навистина, неговата улога на дублер се навестува веќе на почетокот на романот: „...*Мирослав Милевски најпосле се буди и ситанува да си го потврди препознатливиот идентитет*“.¹ Зошто на Мирослав му е потребно да го потврди препознатливиот идентитет? Несомнено, затоа што се сомнева во него, затоа што има проблеми со него, со сопствениот идентитет. Тој дури и се плаши од сопствениот идентитет: „...*нема смелост да се погледне во огледало*“.² Токму затоа без двоумење ја прифаќа улогата на „дублер“ - да биде некој друг.

За Мирослав добиваме експлицитни податоци дека тој е „...*корисник на средното насочено образование*“³ и дека „...*преку ноќ својот ситанус на полагач го има изменето во ситанус на*

¹ „Дублер“, стр. 10. (Димитар Солев, Дублер, Македонска книга, Скопје, 1988 г.).

² Исто, стр. 11.

³ Исто, стр. 9.

повторувач...“.⁴ Кога тргнува кон плажата тој „поаѓа удолу“ и размислува вака: „Кога не ќе бива за ништо, сведи се штогаш на поа ништо. Врши ги идеалите, мели го времето. Вчера ништо не ти одеше од рака, денес ништо не ти оди и од нога...“.⁵ Овој лик постојано се сомнева во себе и во сопствениот идентитет. Синтагмата „поаѓа удолу“, особено тоа „удолу“, како да ја навестува трагедијата што ќе му се случи на дублерот. Дублерот е лик којшто е индиферентен кон својата околина, кон она што го опкружува. Тој сака да се скрие, да побегне од себе, но и од другите: „Како криови под вода, сите ги поаваат главите од песокиа, само Мирослав Милевски останува во неа“.⁶

Сетингот во овој роман многупати е поставен во функција да го декодира социјалниот статус на ликовите. Самата поставеност на сцената и на ликовите во неа зборува многу за нивното место во групата, во општеството. На коктелот, по првата успешна клапа од филмот, среќаваме ваква сцена: „Останат сам со дублерот, сценаристот не останува од својот стол туку му дава знак нему да се наведне кон него. Во оваа сала очигледно, има столче само за сценарист, а другите треба да висат како лустери, додека на дублериите не им останува времето освен да прават дубак на вреќи“.⁷ И уште: „И така, меѓу седнатиот сценарист и наведнатиот дублер, почнува еден отворен и отворен разговор...“.⁸ Сценаристот (Серафим Деспотовски) е седнат. Дублерот (Мирослав Милевски) стои. Ваквата поставеност на ликовите на сцената, за ликот на Мирослав зборува дека: тој е во инфериорна/ подредена положба во однос на Серафим, дека е на многу пониски скалила во општеството, дека е потчинет на ситуацијата, дека е маргиналец во таа средина, па дури и дека не припаѓа таму каде што сосема случајно се нашол. Ваквата „слика“ се надополнува и со менталниот сетинг (сеќавањата) на дублерот кога Сисое го влечка по себе за да го запознае со славниот сценарист:

„Мирослав Милевски во тој момент се сеќава дека вака го влечеле на бербер како мал. **Не да му ја разубават, туку да му ја разурнат ликот.** Од секогаш отворен на присилни и тврди на своеволни работи, тој никако да свикне на убавината со принуда. Поирородно му е, додека не го бива за повеќе, да си останат со сестра на својата гробишта“.⁹

Описот за домот (куќарката) во која живее(л) дублерот, исто така, ја надополнува сликата за општествената положба на овој лик: „...Тоа... беше една куќарка... Мало дворче со ситно

⁴ Исто, стр. 10.

⁵ Исто, стр. 11.

⁶ Исто, стр. 21.

⁷ Исто, стр. 53.

⁸ Исто, стр. 53.

⁹ Исто, стр. 52.

цвеќе, ниска лозница и измиен ѓлочник. Никакви скалила, само еден праг. Плочником, преку прагот, просито продолжува со черги, што ги носилаат сиромашки но чисти неколкуте варосани собички“.¹⁰

Сепак, како најчеста техника за „полнење“ на ликот на Мирослав Милевски се неговите вербални предикати (мислите, ставовите, размислувањата). Неговото зборување за него зборува дека тој е лик со незаокружен и несигурен идентитет (нешто што веќе го потенциравме), лик кој сè уште се бара себеси, лик кој трага, кој бара, лик што е најчесто изгубен во средината, збунет, лик што носи во себе страв од новите средини и од новите нешта, лик кому му е потребен некој (кој и да е) за да му помогне да успее во животот, лик кој никогаш не се потпира врз своите можности и способности, ами секогаш спасот од загубеноста го бара надвор од себе. Во разговорот со Даница Новак (ќерката на Серафим Деспотовски), Мирослав размислува вака: „...иолесно е да станеш свој кога имаш некој до тебе, одошто да го постигнеш штоа без никојо околу себе“.¹¹ И додава: „Уште не се осмелувам ни да помислам на далечниите цели“.¹² Или дијалогот меѓу Даница и Дублерот:

- *Ќе скокаш?*
- *Ќе скокам.*
- *Зошто?*
- ***Ме привлекува.***
- *Што?*
- ***Дното на нештата.***
- *Кој би рекол!*
- *Да, од мене, површен.*
- *Добро, скокај. Ти си засега сепак дублер.*
- ***Кога не можам нагоре, ќе скокам надолу.***¹³

И вербалните предикати на другите ликови го „полнат“ ликот на Мирослав Милевски. Даница Новак вака размислува за Мирослав: „...неконвенционален и провокативен, необичен, а ирироден...“.¹⁴ И Серафим Деспотовски има свој став за дублерот: „Што му требаше да се запознава со тој случаен дублер, со тој незавршен маџуран, со тој принуден чистајел... А, симпатично манѓуче, нема што. Дури и ириродно интелигентно, бистро што би се рекло, ама очевидно мрзливо“.¹⁵

¹⁰ Исто, стр. 107.

¹¹ Исто, стр. 72.

¹² Исто, стр. 73.

¹³ Исто, стр. 74.

¹⁴ Исто, стр. 76.

¹⁵ Исто, стр. 95.

Дури и пред својот крај, пред својата смрт, Мирослав не се потпира врз своите сили, врз своите можности, ами бара помош од друг. Во креирањето на ликот, авторот сакал да остане докрај доследен и да го претстави него токму таков каков што бил и за време на целиот негов кус живот - немоќен и недоверлив кон себе, пред сè. Вакви се претсмртните размислувања на Мирослав, кога се бори со коренот кој го заковал на дното на реката (или на дното на нештата што тој упорно го барал): „Господи, си мисли, нема ли никој да ме извади? Да ме повлече за косата, да ми ги испумпа слабинуите, да ми пробурчка во жабриите. Да ме извлече на брегот, ни како ивица ни како камен, туку само како отруена риба...“¹⁶

И овој корен што го убива Мирослава Милевски може да се гледа како лик (и секако како актант - противник). Тој корен добива антропоморфни карактеристики: „...овој корен е како октопод - не знаеш ни каде му е вратот ни каде му е опашот... тој корен, разлутен во своето подземно буење... коренот го држи на дно... овој корен што му го држи глуждот... Октоподот на коренот го заковува за дно... А коренот го држи за глуждот, како да сака да му докаже дека потекнува токму од него...“¹⁷ Коренот дури има и име: „Корену, му се обраќа Мирослав Милевски... Кое ти е името, да ти проколнам, ако не ти зајомнам“.¹⁸

2.3. Интелектуалецот од Прдорек Сисое Спировски

Сисое Спировски е најпортретираниот лик во „Дублер“, доколку може воопшто да се зборува за портретирање во овој роман. Веќе истакнавме дека портретот е техника на „полнење“ на ликот која овде сосем малку се користи. Сисое се портретира вака: „Теѓнејќи ги последниве зборови низ **мустаќиите** како гума за цваќање...“¹⁹; „...се илесна со сега шака во челото (**а челото за една, не за две шаки**)...“²⁰; „...го изгледа Сисоја Спировски во профил, од бушавајќа глава на шанкот до врзаниите глуждови на нодот...“²¹

За овој лик често се даваат и експлицитни информации/ етикети од нараторот: „Сисое Спировски е насушен леб за филмската екипа. Збиенак тој брвта во угорницата на пешкочиите, фрчејќи луѓа и лунка во долгите мустаќи, а во часовите на одмор се отпиува како буре во скали, па сите обрачи му отпаѓаат додека што така инстинзивно се празни. Макар што на шницата ќе влезе само како продуцент, тој се

¹⁶ Исто, стр. 83.

¹⁷ Исто, стр. 82 - 83.

¹⁸ Исто, стр. 83.

¹⁹ Исто, стр. 111.

²⁰ Исто, стр. 112.

²¹ Исто, стр. 129.

меша во сити работи на екраната...“.²² Или: „...Тоа беше организаторот на снимањето и продуцентот на филмот, одговорниот меѓу другото и за ангажирање на сценаристите, Сисое Сировски“.²³

Сисое е лик кој секогаш е активен, секогаш некаде растрчан, ги завршува работите на другите, па дури и вината од другите секогаш ја презема врз себе: „Кога некој за нешто треба да е крив, тогаш тој безоружо ќе е Сисое Сировски. Секоја вина, што не е современ да ја преземе друг, Сисое Сировски ја прифаќа на своите леќи, секогаш сигурен дека ќе ја умрви таму како нацизан комарец по ијан здив... снимањето на филмот одамна е завршено, а со тоа и неговата претилатена улога на дежурен виновник“.²⁴

И кај овој лик доминираат предикатите и вербалните предикати како техники за негово „полнење“. Нему без двоумење може да му се припише епитетот „подлизурко“, зашто постојано се врти или околу режисерот или околу директорот: „Сметамјќи дека е сè во ред, Сисое Сировски побарува и добива одобрение да се повлече, па се губи низ долгиот ходник на мотелот како удрена билјардска топка“.²⁵ Тој едноставно ги прифаќа сите обврски што ќе му бидат наложени и без приговор ги извршува „...иа веќе беше толку професионално деформиран и емоционално оштетен што му беше сеодна дали го играат на царинарница, на кланица или на клацкалица“.²⁶

Сисое е навистина лик кај кој ништо не може да се предвиди, бидејќи е способен сè да направи и сè да прифати. Доволно е само некој од неговите претпоставени да трепне со око и Сисое веднаш знае што треба да прави. Тој дури и сосема нормално ја прифаќа (и го кажува тоа) улогата на, како што самиот вели, срески шпион. Тој е продуцент, но може да биде и друго и трето и сè што ќе треба. Се добива впечаток дека овој лик во текот на нарацијата постојано се „полни“ и се „празни“, се гради и се разградува, се конструира и се деструктуира за да може повторно да придобива нови етикети кои немаат апсолутно никаква врска со претходните. Дури може да се рече дека тоа е лик што на моменти го збунува читателот, та се јавува потребата од повторно навраќање кон почетокот на текстот, за да се провери дали навистина станува збор за истиот лик. Така, Сисое со најпогрдни зборови ќе го избрка од местото на снимање студентот по журналистика кој му бара информации, зашто сака да пишува за смртта на дублерот, за потоа, некаде на крајот, истиот тој Сисое (истиот лик, но со сосема поинаква етикетираност) да седне во

²² Исто, стр. 20.

²³ Исто, стр. 111.

²⁴ Исто, стр. 145.

²⁵ Исто, стр. 61.

²⁶ Исто, стр. 107.

бифе со истиот студент и да му изнаприкаже сè, и што прашал и што не прашал. Способен за сè, тој дури и пред студентот по журналистика ја презема врз себе вината за смртта на дублерот, објаснувајќи го тоа на свој начин со „својот прославен бистар ум“.

И менталниот сетинг на овој лик го зборува истото за него. Сисое се сеќава токму на една таква своја глупост со еден друг новинар (*познати колку Курјо од нужнички*) во својата младост кога во пијана состојба се изнајал сè и сешто, а утредента сето тоа било објавено во весник со негово име и презиме во текстот. Едвај извлекол жива глава и тоа само со укор. „*Опишогаш, штом ќе го сиомнаи збори новинар, на Сисое му се накотрешува мустакои како на мачор, а моливои сам му опишаа од иркии на ирсиие. Да наспрада од молив, во ераи на филмои, и тоа тој, интелектуалец од Прцорек, ајде те молам*“.²⁷ И покрај ваквото искуство, тој (Сисое) на крајот ја прави истата грешка.

Дека Сисое е лик со деградирана структура потврдува и реминацијата (промената на името) на овој лик: Тој е Сисое Спировски, филмски продуцент, но може да биде и Алекса Жуниќ, срески шпион.

2.4. Фирерот Деспот Мировски

Деспот Мировски е дволичен, најмалку. Тој и мора да е таков, зашто во своето име го има деспотизмот/ тиранијата/ деструктивноста, а неговото презиме го крие мирот/ конструктивноста. Тој мора да е таков и затоа што е актер, и тоа носител на главната улога во филмот што се снима според сценарио на Серафим Деспотовски. Ама не знае да скока од мост во река. Затоа мора да има дублер. Мора да има некој што ќе го надолнува, што ќе го скрие неговото незнаење. Тој самиот си прави свој псевдоним од името и презимето - Демир. Лошото и доброто на купче. Ѓавол и ангел во еден лик. Ѓаволот (злото) е во неговиот ментален сетинг, во детството: „*Нема никоѓо дома, сиие се појдени усвети, тој е сам и сеѓа сака да си ги испроба силиије, а и ипрошииније, за да не излезе после бос да гази по асфали. Ја примамува мачкаиа во пчкаиа, ја заивора враичкаиа и го пали огнои, па излеѓува од дома како фирер од лоѓор. Всуиноси, излеѓува да си иѓра... Мачкаиа, јасно, ја наоѓа ѓламјосана*“.²⁸

Вера Новак, сопругата на Серафим Деспотовски, вака го портретира Демир - главната машка улога: „*Висок и сироен, духови но и умен, шармер за оруииво и авиорийеи во срукаиа, маж на свое месие и машко во секое време... Неѓовиои пољед е полн и пророрен, не празен и водникав*“.²⁹ И уште

²⁷ Исто, стр. 113.

²⁸ Исто, стр. 32 - 33.

²⁹ Исто, стр. 63.

експлицитните коментари на нараторот дека е тој несомнено модерен тип, најмодерниот тип од скопското корзо, ама сепак за некои работи сè уште „конзерва“. Има дарба да изговора приучени зборови и талент да тормози со споредни работи.

Ликот на Демир се вклопува потполно во амбиентот. Тој е актер. Заедно со Мира (Милица Ралева, негова сопруга, а истовремено и носител на главната женска улога во филмот од познатиот сценарист) се сместени „на сцена“. Имаат стан кој е всушност гардероба, а веднаш до него како да почнува бина за претстави. Каде на друго место би биле сместени актери, ако не на сцена!?

Демир е љубоморен: „Дека сум идиоџ, идиоџ сум. А дали сум џедер, ќе видиме. А, идиоџ сум зайџоа шџџо џџе осџавив да се лиџавиш со сценарисџоџ“.³⁰ Деспот Миrowsки знае и да се надува како манастирски паун: „Живоџоџ е џлума, - изјавува Десџоџ Миrowsки, во курзив но и со зайџирка, - а јас знам само да џлумам!“.³¹ Знае само да глуми затоа што е лик со сто лица.

2.5. Мочлата Милица Ралева

Милица Ралева, Мира (ако Деспот Миrowsки е Демир, зошто Милица Ралева да биде покусно и да не може да биде - Мира!), е сопруга на Деспот Миrowsки, главна женска улога во филмот на познатиот писател и сценарист Серафим Деспотовски, актерка со еден здодевен лик од кој сака да направи повеќе поинтересни лица, мочла од мома која се омажила за мочкото Демир („Знаеш, коџа сум се родила, наречнициџџе веднаш ми иредрекле: оваа мочла од мома, Милица Ралева, ќе џо земе за соџруџ оној мочко од момчак, Десџоџ Миrowsки, за да живеат во брак цел живоџ, за указание и џриказание на оруџиџџе. Еџџе, џџака.“)³², најдобрата типка од Драмската академија, заводничка, ама и несудена љубовница на Серафим Деспотовски, жена што ги љуби огледалата (како и секоја жена, впрочем), таа е „...уџаодлива женска, искорисџлива арџисџџка и оруџар без џрешка. Со неа можеш да џоделиш куџџџџа џџџари, да исџџеш некој и оруџ виџџак, и да џи озборуваш сџџџе џџреџџи шџџо не се на масаџџа, со и без џреврџџен филџан кафе...“³³ и жена што еманципацијата на понежниот пол ја гледа зад воланот на некаков си автомобил.

Истиот проксемички код (сцената) што го „полнеше“ (или надополнуваше) ликот на Демир, важи и за артистката Мира. И нејзе, како на главна женска улога и актерка, местото ѝ е на

³⁰ Исто, стр. 104.

³¹ Исто, стр. 62.

³² Исто, стр. 102.

³³ Исто, стр. 59.

сцената, а не (како што би забележал можеби љубоморниот Демир) во скутот на Серафим Деспотовски за кого таа е „млада жена, надежна артистичка и филмско оtkривање“.³⁴

2.6. И други...

Вера Новак е сопруга на Серафим Деспотовски, новинарка, мајка на Даница, несудена љубовница на Демир, жена која ја знае мерата колку да им се приближи на луѓето - никогаш толку блиску за да можат да ја повредат или навредат.

Даница Новак е ќерка на познатиот и признат писател и на новинарката Вера Новак. Несреќно се вљубува во пијаниот дублер на крајот од неговиот живот. Девојка која сака да се осамостои, па бега од дома од деспотизмот на Серафим Деспотовски и ја нема таа среќа дублерот да ѝ раскажува што има на дното (од животот).

Тука се и режисерот Спиро Мојсовски, директорот, студентот по журналистика Серафим Деспотовски, „дублерот“ по име и презиме (и по професија - една) на познатиот писател и сценарист Серафим Деспотовски.

Техниките на „полнење“ и кај овие ликови се исти како и кај другите. Доминираат предикатите и вербалните предикати, проксемијата, портретот и неизбежното име и презиме кое кај секој лик при секое спомнување се повторува (и име и презиме). Од биографијата и генеалогичката ни трага ни глас.

3. ЛИКОВИ - ДУБЛЕТИ

Темел на романот „Дублер“ од Димитар Солев се „севгар - ликовите“, во јарем впрегнати два лика кои единствено така функционираат. Еден лик го надополнува другиот во неговите слабости/ недостатоци/ мани од една страна, додека од друга страна се јавуваат ликови кои меѓу себе се преклопуваат во своите сличности како во огледало.

Веќе го споменавме прашањето за позиција/ опозиција кај ликовите, односно проблемот на сопоставувањето на ликовите еден со друг, за нивното меѓусебно влијание. Беше потенцирано дека еден лик надополнува друг, дека еден лик „полни“ друг лик. Тоа и го покажавме при разгледувањето на „полнењето“ на секој лик поодделно. Го наведовме и тврдењето на К. Леви-Строс дека „удвојувањето е само камуфлажа за деградирана структура“. Тоа го протолкувавме вака: на кој и да е лик секогаш нешто му недостига, тој лик нешто не поседува или нешто не може (не е способен) да направи; токму затоа на тој лик му е потребен друг

³⁴ Исто, стр. 66.

лик кој ќе го надополни она што му недостига, ќе го покрие неговиот хендикеп; или, неопходно е во текот на раскажувањето да се вметнат ликови-дублети (дублери) кои ќе ги исполнуваат функциите на друг лик со одреден недостаток/ хендикеп. Како ова функционира во „Дублер“?

Деспот Мировски е главната машка улога во филмот. Тој е главниот актер. Но, Деспот Мировски има еден недостиг/ мана - не може да скока од мостот во реката, а сценариото го предвидува токму тоа - главниот лик во филмот треба да скока од мост. Бидејќи Деспот има недостиг (не може), неопходно е да се појави друг лик кој нема таков недостиг (може) и кој ќе го анулира тој хендикеп кај главниот актер. Филмскиот речник за ваквиот лик го смислил зборот „дублер“ - оној што ги заменува актерите во опасните сцени. Таков лик кој го покрива недостигот на Демир е Мирослав Милевски. Тој со својата способност да скока од мостот го надополнува оној дел што му недостига на ликот на Демир и навистина овие два лика се зависни еден од друг - Демир не може да функционира (да постои?) без Мирослав, но и појавувањето на Мирослав во крајна мера е условено од постоењето/ појавувањето на Деспот Мировски. Мирослав знае да скока од мостот, ама не знае да глуми. Тој негов хендикеп го покрива Демир. Значи, и Демир му е дублер (лик - дублет) на Мирослав.

Мирослав Милевски (вистинскиот дублер) му е двојник (значи, дублер) и на дежурниот виновник Сисое Спировски. На погребот од Мирослав, Сисое сосема се поистоветува со дублерот размислувајќи за тоа дека животот сосема слободно можел да им ги смени улогите: „...И навистина зарем не можеше на времето и тој да заврши вака, кога се испилуваше од сокакој на своето дејство, како што сега еве заврши овој незавршен мајџуранџ, нивни дублер, а негов двојник? Зашто, сè е не само слично, туку и исто. Исто такаво мало, исто такава куќарка, исто такаво семејство... Сисое Спировски со ништо на времето не бил способен од Мирослав Милевски, не е ни сега. Комојно можел живојот да ги сложи своите адути така, што Мирослав Милевски да стана продуцент, а Сисое Спировски да скока од мостот за хонорар... друг живој завршил, а како неговиот да е жотов“.³⁵

Дублерот (Мирослав Милевски) му е дублер и на сценаристот Серафим Деспотовски. Тој го заменува главниот јунак, кој пак е автобиографски лик, значи никој друг, туку самиот Серафим Деспотовски: „Главниот јунак во итниот филм е автобиографски лик на самиот исцаел... Главната улога, пак, на главниот јунак ја има младиот артист... А единствениот дублер на главниот глумец е токму овој незавршен мајџуранџ, што си го скрши врајот во ирејниот скок од мостот. Според тоа, свртувајќи го овој опасен круг, не излегува ли сејак дека дублерот

³⁵ Исто, стр. 109.

е на некој начин и тој? Серафим Деспотовски се сѐашиа оо соистивената размисла...“³⁶

Наведениов фрагмент допушта да се направи паралелата, односно опозицијата Деспот Мировски/ Серафим Деспотовски. Во филмот, Демир ја презема (толкува) улогата на Серафим, зашто станува збор за автобиографски лик. Значи, Деспот Мировски му е дублер на Серафим Деспотовски. Доутврдување на ваквото дублерство е кокетирањето меѓу Демир и Вера Новак, сопругата на Серафим. Демир ја презема улогата што му припаѓа на Серафим во животот на Вера. Демир и тука му е дублер на Серафим. По аналогија на веќе наведеното, произлегува дека и Серафим му е дублер на Демир поради кокетирањето меѓу Серафим и Милица Ралева, сопругата на Демир. Тоа би значело, секако, дека Вера Новак ѝ е дублер(ка) на Милица Ралева и дека и Милица Ралева ѝ е дублер(ка) на Вера Новак. Овие ликови си ги пополнуваат празнините што ги имаат, се надополнуваат еден со друг.

Надополнување има и меѓу Серафим Деспотовски, сценаристот, и Спиро Мојсовски, режисерот: „...режисероѝ и сценарисѝоѝ се надојолнуваа колку во своѝе разлики, толку и во сличниѝе слабосѝи. Додека сценарисѝоѝ пиеше цѝгари како ѝјавици, режисероѝ чуреше ѝури како еѝрувеѝи. Додека сценарисѝоѝ сакаше секогаѝ ѝред себе да има чисѝо оѝчукан лисѝ, режисероѝ уживаше дебело да го ѝрошара со својаѝа разнобојна ѝишалка...“³⁷

Преклопување на ликовите - дублети имаме не само на планот на содржината, ами и во рамките на формата. Имињата и презимињата на ликовите - парови се преклопуваат исто онака како што тие ликови се преклопуваат во текот на нарацијата. Во преклопувањето по форма се забележува една доследност: името на еден лик се преклопува во еден дел со презимето на другиот лик. Тука се паровите: Серафим Деспотовски - Деспот Мировски; Мирослав Милевски - Деспот Мировски; Сисое Спировски - Спиро Мојсовски. Кај третиот „севгар“ (Сисое Спировски - Спиро Мојсовски) не успеавме да најдеме преклопување по содржина. Евентуалниот спој би можел да се бара во нивната меѓусебна зависност во снимањето на филмот: режисерот не може да функционира без продуцентот, но и продуцентот без режисерот. Вака изгледа преклопувањето на ликовите - дублети по формата на нивните антропоними:

Серафим **Деспотовски** ; **Мирослав** Милевски ; Сисое **Спировски**
Мироски **Деспот** ; **Мироски** Деспот ; Мојсовски **Спиро**

³⁶ Исто, стр. 97.

³⁷ Исто, стр. 26.

Серафим Деспотовски, познатиот писател и сценарист си има уште еден двојник (дублер) и тоа со исто име и презиме - Серафим Деспотовски, студент по журналистика. Тој, студентот по журналистика, му дава нему, на познатиот писател и сценарист, ракопис со наслов „Дублер“. Станува ли збор за истиот текст што е пред (пardon, зад) нас, или пак и романот „Дублер“ си има свој дублер?

4. ИНТЕНЦИЈАТА НА АВТОРОТ НА РОМАНОТ „ДУБЛЕР“

Потсетуваме уште еднаш на тврдењето од К. Леви-Строс дека „удвојувањето е само камуфлажа за деградирана структура“. Токму таа „деградирана структура“ е основата/ темелот/ фундаментот на авторовата намера при градењето на дискурсот во овој роман, особено при креирањето на ликовите во него. Целта е сосема јасна, а таа веќе беше најавена во повеќе наврати при читањето на постапката на „полнење на ликот“. Да ги оцрта и да ги потцрта луѓето од денешницата кои го загубиле сопствениот идентитет во џунглата наречена цивилизација (општество, култура). За сметка на губењето на својата антрополошка идентификација, за сметка на губењето на своето вистинско лице во животот кој не е ништо друго освен глума, како што знае да рече „фирерот“ Деспот Миrowsки, луѓето/ ликовите/ карактерите се деградирале до крајна мера. Секој, пред да го направи првиот утрински чекор вон својата интима, за секој случај ги понесува со себе маските и ги менува во зависност од приликите и потребите, а веројатно и неопходностите. Можеби и пред сопственото огледало се практикува дволичната денешница, којзнае!?

Ете, тоа сака да ни каже (или тоа е - како што вели Хирш - неговата интенција) Димитар Солев, авторот на романот „Дублер“. Барем нам така ни се чини.